

Kalmar kommun  
kommun@kalmar.se

2022-12-12  
Dnr-2022:7604

# Beslut

---

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid  
Åbyskolan i Kalmar kommun

## Inledning

---

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Åbyskolan avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

### Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att utvecklingsarbeten behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning men lämnar framtidsytande kommentarer.

### Beslut:

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Åbyskolan i följande utsträckning:

#### **Rektors ledarskap**

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver utveckla arbetet med att systematiskt följa upp och analysera undervisningens genomförande och dess påverkan på kunskapsresultaten.

#### **Undervisning**

Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

**Trygghet och studiero**

Skolan arbetar i flera delar för att eleverna ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero, men utvecklingsområdet finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Skolan behöver utveckla arbetet med att systematiskt kartlägga och analysera elevernas trygghet.

**Bedömning och betygssättning**

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömningar och betyg ges i hög utsträckning.

**Uppföljning**

Huvudmannen ska senast den 12 juni 2023 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redovisningen skickas via e-post till skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 330, 581 03 Linköping. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen, dnr: 2022:7604, i de handlingar som sänds in.

## Skolinspektionens bedömning

---

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

### Rektors ledarskap

**Författningsstöd**

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-6 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn på Åbyskolan leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Skolinspektionens sammanfattande motivering är att rektorn leder och styr det pedagogiska arbetet genom att skapa goda organisatoriska förutsättningar för lärarna att samverka kring undervisningen. Vidare följer rektorn upp skolenhetens kunskapsresultat och analyserar dessa tillsammans med lärarna, beslutar om utvecklingsinsatser och fördelar resurser. Rektorns analys av skolans kunskapsresultat behöver dock tydligare kopplas till undervisningens genomförande. Vidare är rektorns ledning och styrning av jämställdhetsarbetet begränsad.

#### Ledning och organisation

Rektorns organisation ger lärare goda förutsättningar att samverka. Några exempel på detta är den organisation som finns med arbetslag för respektive stadie, att lärarna arbetar i ett så kallat tvålärarsystem och att det finns ämnesspår på skolan. Utöver detta ingår lärarna också i kommungemensamma ämnesnätverk där de ges möjlighet att samverka med ämneskollegor i kommunen. Av granskningen framgår också att organisationen skapar förutsättningar för personalen att arbeta med uppkomna frågor i vardagen likväl som att arbeta mer långsiktigt. Detta sker till exempel genom dagliga morgonmöten samt regelbundna arbetsplatsträffar och studiedagar då all personal kan arbeta tillsammans med mer långsiktiga frågor. Det framgår av intervjuer och dokumentation att genom det kollegiala samarbetet har undervisningen utvecklats. Som exempel kan nämnas att lärarna i ämnesspårerna tittat på elevernas progression i olika ämnen och sett att svårigheter, exempelvis vad gäller läsförståelse i ämnet svenska, kan påverka hur det går för elever i andra ämnen och skolan har därefter vidtagit insatser för att förbättra läsförståelsen.

Skolans rutiner och arbets- och förhållningssätt är tydliga, men rektorn behöver följa upp att de är kända av all personal. Av intervjuer med lärare, elevhälsa och rektorn framkommer att det finns tydliga rutiner för samverkan mellan elevhälsa och lärare, exempelvis vad gäller arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd, och i detta arbete deltar rektorn. Enligt rektorn finns även en digital materialbank som bland annat innehåller skolans plan mot kränkande behandling och rutiner kring anmälan om kränkande behandling. Planen revideras årligen. Av intervjuer med lärare framgår dock att det finns lärare som är osäkra på var planen finns och även på innehållet i planen. En förklaring till detta kan vara, vilket framkommer i intervjuer med rektorn och lärare, att rektorn och lärarna träffas ofta och att man vid dagliga morgonmöten kan stämma av frågor. Både rektorn och lärarna beskriver att rektorn har en god kännedom om vad som händer i verksamheten och att hen snabbt kan fatta de beslut som behövs. Detta har enligt rektorn bidragit till att det ibland saknas dokumentation kring insatser och rutiner.

### Uppföljning och analys

Rektorn följer upp och utvärderar kunskaps- och värdegrundresultat. Av inkomna dokument och intervju med rektorn framgår att kunskapsresultaten följs upp genom de resultat som huvudmannen begär in och sammanställer. I skolenhetens verksamhetsplan redovisas skolenhetens kunskapsresultat och analyseras utifrån enhetens lokala mål. Rektorn följer upp undervisningens genomförande och lärarnas förutsättningar genom huvudmannens systematiska kvalitetsarbete och arbetet med verksamhetsplanen. Av intervjuer med lärare, elevhälsa och rektorn framkommer att rektorn även följer upp verksamheten genom att delta i olika forum, till exempel arbetslagsmöten och elevhälsoteamets möten, där resultat och verksamhet diskuteras. Rektorn har också strukturerade medarbetarsamtal då bland annat lärarnas arbete med värdegrundsuppdraget diskuteras.

Rektorns analys av skolans kunskapsresultat behöver tydligare kopplas till undervisningens genomförande. Av officiell statistik framgår att andelen elever i årskurs 6 som uppnådde kunskapskraven i samtliga ämnen förbättrades mellan vårterminen 2021 och 2022. Vårterminen 2022 uppnådde samtliga elever, det vill säga 100 procent, kunskapskraven i alla ämnen. Motsvarande värde året innan var 62,5 procent. Dessa resultat redovisas även i skolans verksamhetsplan inom målområdet *Kvaliteten i undervisningen ska öka*, tillsammans med andra kunskapsresultat. I en kommentar till resultaten anges att ett medvetet arbete har gett resultat. Samsynen i arbetslagen har ökat i och med arbetet med ämnesspårerna. Samtidigt framkommer i intervjuer med rektorn och lärare att orsaker till variationer i kunskapsresultaten, exempelvis den ovan nämnda förbättring som skett av kunskapsresultaten mellan vårterminen 2021 och vårterminen 2022 framförallt tillskrivs elevers olika förkunskaper och förutsättningar. Av intervju med rektorn framgår vidare att skolans analyser av kunskapsresultaten har haft fokus på individnivå och på vad skolan kan göra för att stödja den enskilda eleven. Även av intervjuer med lärarna framgår att de insatser som gjorts har haft fokus på vilka åtgärder som behöver göras utifrån elevernas förutsättningar, som till exempel resursförstärkningar eller stöd till enskilda elever, eller grupper av elever, bland annat i form av nivågrupperingar eller enskilt stöd utanför den ordinarie undervisningsgruppen. Analyser av undervisningens genomförande och dess betydelse för kunskapsresultaten framkommer dock i låg grad.

Rektorn fattar beslut om insatser och hur resurser ska fördelas. Vid rektorns planering av verksamheten ser hen dels till enhetens resultat men också till enhetens förutsättningar i form av tillgång till lokaler och personal. Rektorns grundplanering följs sedan upp vid elevhälsans möten då varje klass diskuteras och eventuella beslut om omför-

delning av resurser eller justering av planeringar görs i syfte att möta elevers olika behov. Det finns också resurser hos huvudmannen som rektorn kan använda för att utveckla verksamheten. Detta i form av utvecklingslärare och jämställdhetsutvecklare.

#### Jämställdhetsarbete

Rektorns ledning och styrning av jämställdhetsarbetet är begränsad. Av skolans verksamhetsplan framgår att ett av målen är att verksamheten aktivt och medvetet ska arbeta med ett jämställdhetsperspektiv. I planen redovisas skillnader i kunskapsresultat mellan flickor och pojkar. Vidare redovisas andelen elever som upplever att flickor och pojkar ges samma förutsättningar. Skolans slutsats utifrån svaren i enkäten är att eleverna upplever att de får samma förutsättningar men anger också att skolan kommer att titta mer på resultaten och utifrån dessa se om ytterligare förbättringar kan göras. Enligt rektorn har hen delegerat ansvaret för jämställdhetsarbetet till den biträdande rektorn och ingen uppföljning av arbetet görs utöver den uppföljning som görs i samband med arbetet med verksamhetsplanen.

Av intervju med rektorn framgår att jämställdhetsarbetet ingår i värdegrundsarbetet. Sedan de fick en utvecklingslärare på enheten har insatser ökat, men det är inte ett arbete som rektorn styr över. Vidare framgår att rektorn utifrån skolan goda resultat inte sett behov av några insatser. Skolinspektionen vill dock framhålla vikten av att rektorn trots detta behöver se till att läroplanens jämställdhetsuppdrag omsätts i undervisningen.

#### Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver utveckla arbetet med att systematiskt följa upp och analysera undervisningens genomförande och dess påverkan på kunskapsresultaten.

Skolinspektionen bedömer att rektorns uppföljning och analys av kunskapsresultaten behöver utvecklas. De orsaksanalyser som genomförs av kunskapsresultaten och beslutade utvecklingsåtgärder utgår i huvudsak från enskilda elevers eller grupper förutsättningar. Systematiska analyser av hur undervisningens genomförande påverkar kunskapsresultaten har däremot gjorts i lägre grad.

Av 4 kap. 3-4 §§ skollagen framgår att varje huvudman inom skolväsendet ska på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera och följa upp utbildningen, analysera orsakerna till uppföljningens resultat och utifrån analysen genomföra insatser i syfte att utveckla utbildningen. En sådan planering, uppföljning, analys och utveckling

av utbildningen ska även genomföras på skolenhetsnivå och rektorn ansvarar för detta arbete.

Skolinspektionen rekommenderar därför rektorn att inom ramen för skolans systematiska kvalitetsarbete följa upp och analysera hur undervisningens genomförande påverkar resultaten. Det kan handla om att ställa kritiska frågor till hur organisation och val av metoder och arbetssätt påverkar elevers möjlighet att nå målen. Vidare kan det handla om att undersöka hur undervisningen behöver anpassas för att uppväga skillnader i elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen. I detta arbete kan också med fördel elevernas uppfattning av undervisningens kvalitet i högre grad ingå.

## Undervisning

### Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 5 Kursplaner

Skolinspektionens bedömer följande: Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Skolinspektionens sammanfattande motivering är att undervisningen genomförs utifrån en tydlig struktur och är varierad genom att olika arbetsformer används. Eleverna ges också ett aktivt lärarstöd. Vidare arbetar lärarna på olika sätt för att visa att de har höga förväntningar på eleverna och för att motivera dem i undervisningen. Lärarna ger på olika sätt eleverna förutsättningar att kunna leva upp till förväntningarna och eleverna är delvis delaktiga i planeringen och utvärderingen av undervisningen. Undervisningen anpassas också utifrån elever individuella förutsättningar i syfte att utmana och stimulera eleverna.

### Målfokus, variation och aktivt lärarstöd

Undervisningen utgår ifrån en tydlig struktur med uppsatta mål och består av varierade arbetsmetoder. Det finns en gemensam syn på hur lärarna skapar en tydlig och bekant struktur för eleverna och även om metoderna varierar så arbetar samtliga lärare för detta. Lektionerna inleds med beskrivningar om arbetssätt och mål. Av samtliga intervjuer framgår att lärarna har gemensamma strategier kring hur lektionerna ska inledas, något som också observationer visar. Informationen om dagens lektioner står på tavlan men eleverna berättar vid intervjun att de också får informationen via skolans digitala plattform. Lärare avslutar också lektioner genom att på olika sätt sammanfatta innehållet. Eleverna kan till exempel få svara på frågor om vad de redan vet

och vad de har lärt sig. Eleverna beskriver att lärarna i olika omfattning och olika tydligt beskriver syfte och mål med undervisningen och av lärarintervjun framgår också att lärarna anpassar informationen främst utifrån elevernas ålder och mognad. Lärarna arbetar också tillsammans med planering av undervisningen för att åstadkomma en jämn arbetsbelastning för eleverna och för att skapa variation i arbetsmetoderna mellan ämnena.

Undervisningen är varierad, olika arbetsformer används och eleverna får till stor del ett aktivt lärarstöd. Av intervjuer och observationer framgår att lärarna varierar lektionerna såväl till innehåll som till arbetssätt. Lärarna berättar till exempel att de arbetar så att eleverna får arbeta både ensamma, i par och grupp. Eleverna ges också möjlighet att arbeta med ämnesinnehållet på olika sätt, bland annat genom att lyssna på läraren, titta på film, läsa eller skriva. Enligt eleverna skiljer det sig åt mellan lärare och ämne hur lärarna förklarar så att de förstår samt hur snabbt de kan få hjälp. Observationer visar att elever får stöd av lärarna för att komma igång med uppgifterna och lärarna avbryter också för gemensamma genomgångar om flera elever behöver hjälp med samma sak. Eleverna berättar även att lärarna uppmanat dem att hjälpa varandra. Av observationer framgår även att lärarna arbetar med att ge eleverna ett aktivt lärarstöd under lektionerna genom att gå runt och hjälpa eleverna och lärarna beskriver också att tvåläraarsystemet ger goda förutsättningar för detta.

#### Motivation och anpassning

Lärarna arbetar på olika sätt för att motivera eleverna och öka deras självförtroende. Rektorn beskriver i verksamhetsplanen att en av framgångsfaktorerna i skolans arbete är att eleverna uppfattar skolarbetet som givande. Av observationer framgår att lärarna använder uppmuntrande kommentarer i undervisningen och även arbetar för att tydliggöra för eleverna vad de lärt sig. Eleverna berättar att lärarna även vid utvecklingssamtalen uppmuntrar eleverna, bland annat genom att beskriva vad eleven är bra på, men också sådant som de behöver utveckla. Undervisningen anpassas utifrån elevernas intressen, till exempel berättar lärarna att de förlängt vissa områden utifrån att eleverna visat stort intresse. Av observationer framgår exempel på lärare som visar höga förväntningar på elevgruppen genom att tydliggöra vad de lärt sig och genom att förmedla att läraren tror att det kommer att gå bra på kommande prov.

Det görs anpassningar i undervisningen utifrån enskilda elevers förutsättningar. Av observationer och intervjuer med lärare och elevhälsan framgår att elever, vid behov kan, delas in i grupper utifrån kunskapsnivå och behov av stöd. Utöver att det finns materiellt stöd i klassrummet, bland annat i form av hörselkåpor och filtskärmar, så görs också anpassningar genom att resurser fördelas på olika sätt till exempel genom extra personal och specialpedagogisk resurs. Vidare framgår att lärarna anpassar både

innehåll, arbetsmetoder och förväntningar på elever utifrån deras förkunskaper och förutsättningar. Som ett exempel på hur undervisningen anpassas till elevers olika förutsättningar använder lärarna en metod som innebär att elever först får möjlighet att själva fundera över en fråga eller uppgift, därefter diskuteras uppgiften i par och slutligen i hela klassen. De använder också läromedel med olika svårighetsgrader för att utmana elever utifrån deras kunskapsnivå. Vidare beskriver lärarna att de använder individanpassningar i form av rörelsepauser för att elever ska kunna tillgodogöra sig undervisningen. Av elevintervjuer bekräftas bilden av att det finns läromedel som anpassas utifrån elevernas kunskapsnivå och eleverna berättar också att det oftast finns extrauppgifter att arbeta med om de blir färdiga.

#### Elevernas delaktighet i undervisningen och sitt eget lärande

Undervisningen ger eleverna möjlighet att reflektera över sitt lärande. Som beskrivits tidigare tydliggör lärarna mål och syfte med undervisningen i förhållande till elevernas ålder och mognad. Lärarna beskriver också att de på olika sätt gör eleverna delaktiga i frågor om hur de lär sig bäst och anpassar undervisningen till elevers förkunskaper. Både lärare och elever beskriver också att lärarna på olika sätt tydliggör vad eleven kan och vad hen behöver utveckla vidare. Detta görs såväl vid utvecklingssamtal som kontinuerligt i undervisningen. Utifrån elevernas uppfattning kring sina förkunskaper samt hur de lär sig bäst sätter lärarna sedan upp mål tillsammans med eleverna. Av observationer och intervjuer framgår också att eleverna ges möjlighet att på olika sätt resonera sig fram till svar och lösa uppgifter som inte har ett bestämt svar. Eleverna beskriver vid intervjun att det varierar mellan ämnen och lärare i vilken omfattning de ges sådana möjligheter. De ger dock exempel på att lärarna både på prov och i undervisningen ställer frågor för att eleverna ska resonera kring svaret. Detta framgår också av observationer då exempel ges på övningar där elever får hitta på egna slut på sagor eller beskriva vad de tror är orsaken till olika naturfenomen.

Både lärare och elever ger i intervjuer exempel på att eleverna kan påverka både arbetssätt och arbetsformer. Lärarna beskriver bland annat att de låter elever gemensamt gå igenom ett arbetsmoment och därefter får eleverna upprepa momentet individuellt och då själva välja innehåll. Eleverna kan också få välja i vilken ordning de gör uppgifter eller på vilket sätt, till exempel skriva för hand eller på datorn. Vidare berättar lärarna att de själva utvärderar sin undervisning bland annat genom att testa om eleverna lärt sig det som var tänkt och planerat och justerar sin undervisning utifrån elevernas lärande. Skolinspektionen vill dock framhålla vikten av att även inhämta elevernas uppfattning och synpunkter på undervisningens genomförande avseende innehåll, arbetsformer och arbetssätt. Genom att inhämta elevernas synpunkter får lärarna ett viktigt och kompletterande underlag som kan användas i arbetet med att utveckla undervisningen.

## Trygghet och studiero

### Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolan arbetar i flera delar för att eleverna ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero.

Skolinspektionens sammanfattande bedömning är att det finns ett samlat arbete med att skapa studiero som eleverna deltar i. Lärarna vidtar även ändamålsenliga åtgärder för att skapa en lugn miljö. Vidare bedrivs ett främjande, förebyggande och åtgärdande arbete för att skolmiljön ska präglas av trygghet. Skolan behöver dock utveckla arbetet med att systematiskt kartlägga och analysera elevernas trygghet.

### Trygghet

Personalen arbetar för att skapa en trygg miljö. Det genomförs främjande och förebyggande insatser på skolan. Som exempel på detta har organisationen av rastvakter anpassats utifrån var på skolan vuxennärvaron behövs mest. Det har också införts gemensamma aktiviteter på rasterna som leds av personal på skolan. Av intervjuer framgår också att det finns gemensamma förhållningssätt och en samsyn om att det är ett gemensamt ansvar att skapa en trygg miljö på skolan. Lärarna berättar till exempel att detta visar sig genom att all personal reagerar vid händelser och informerar övrig personal om det som hänt.

Granskningen visar att det är en trygg miljö vid Åbyskolan. Eleverna berättar i intervjun att de känner sig trygga vilket också stämmer överens med resultaten i kommunens enkät från läsåret 21/22. Det finns gemensamma ordningsregler som eleverna känner till och dessa finns uppsatta i skolans klassrum. Eleverna berättar vidare att det förekommer att de är mindre trevliga mot varandra men att lärarna då ingriper. Det förekommer också att elever är otrevliga mot varandra på nätet, vilket lärarna inte alltid får information om. Skolan har dock pratat med eleverna om saker som kan ske på nätet och hur eleverna ska agera.

Skolans kartläggning och analys av tryggheten vid skolan är begränsad. Av intervjuer framgår att skolan systematiskt följer upp hur eleverna upplever tryggheten genom den skolenkät som genomförs en gång per år. Det har även tidigare gjorts kartlägg-

ningar av elevers uppfattning av otrygga platser på skolan och skolsköterskan genomför också hälsosamtal med elever. Rektorn beskriver vid intervjun att uppföljning sker genom huvudmannens elevenkät. I skolans verksamhetsplan redovisas enkätsvaren i form av procentandelen elever som känner att de är trygga på skolan men där framgår exempelvis inte eventuella skillnader mellan flickor och pojkar eller mellan klasser. Enligt rektorn har det positiva enkätresultatet inneburit att insatser kring trygghet inte har prioriterats. Av intervjuer framgår också att situationen i elevgrupper och på skolan kontinuerligt diskuteras i arbetslag och i elevhälsan. Någon mer systematisk analys av vad som framkommer vid dessa möten görs dock inte i dagsläget.

### Studiero

Personalen arbetar aktivt för att skapa och vidmakthålla studiero i undervisningen och med att ge eleverna förutsättningar att arbeta med de planerade uppgifterna utan att bli störda. Av intervjuer med lärare och inskickat material framgår att lärarna på olika sätt arbetar aktivt för att främja studiero. Lärarna beskriver lektionsstrukturen och tydligheten som en främjande faktor liksom olika tekniska hjälpmedel i form av avgränsande skärmar att ställa på bänkarna och hörselskydd. Vidare beskrivs hög lärartäthet, tvåläraarsystemet samt att lärarna arbetar som resurs i sin egen klass som ytterligare faktorer som främjar studieron.

Det görs för tillfället inte några riktade insatser kring studiero på skolan, något som enligt rektorn beror på att resultaten är så positiva i huvudmannens enkät gällande elevers uppfattning av studieron. Intervjuer med lärare och representanter för elevhälsan ger en samstämmig bild av att det råder studiero på lektionerna medan intervjuer med eleverna ger en mer varierad bild. Av intervjuer med eleverna framkommer att de upplever att det finns skillnader mellan olika lärare och även skillnader mellan lärare vid Åbyskolan och den skola där eleverna bland annat får undervisning i sitt språkval. Eleverna berättar också att lärarna har olika förhållningssätt gällande vad de accepterar att elever gör under lektionerna och att det skiljer sig åt i vilken utsträckning eleverna lyssnar på läraren. Av intervjuer med lärare framgår att det kontinuerligt förs diskussioner om detta, bland annat i arbetslagen och i elevhälsan. Lärarna diskuterar också begreppet studiero med eleverna och reflekterar tillsammans med eleverna över hur det fungerar på lektionerna.

### Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Skolan behöver utveckla arbetet med att systematiskt kartlägga och analysera elevernas trygghet.

Skolinspektionen bedömer att det förebyggande arbetet kring trygghet behöver utvecklas. Av granskningen framgår att både personal och elever uppfattar att miljön vid skolan är trygg och att det finns ett gemensamt arbete med att skapa och upprätthålla detta. I dagsläget baseras skolans insatser emellertid på en alltför begränsad kartläggning av verksamheten. En begränsad kartläggning av verksamheten kan leda till att elevers upplevelse av otrygghet, exempelvis vad gäller situationen på nätet, inte kommer till skolans kännedom. Vidare kan skolan genom att utveckla arbetet med att kartlägga och analysera elevernas trygghet få en bättre grund för sitt förebyggande arbete.

Av 5 kap. 3 skollagen framgår att alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero. Av Lgr 22, 8 Rektorns ansvar framgår att rektorn har det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen. Vidare framgår att rektorn ansvarar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen. Rektorn har även inom givna ramar ett särskilt ansvar för att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.

Skolinspektionen rekommenderar därför rektorn att som ett komplement till huvudmannens elevenkät också följa upp enhetens unika förutsättningar genom mer strukturerade metoder. Skolans personal kan exempelvis genomföra kartläggningar av elevernas situation med hjälp av olika metoder. Vid varje kartläggning behöver det vara tydligt varför den ska genomföras, vilka frågor som är viktiga att få belysta, hur detta görs på bästa sätt och vilka möjligheter det finns att bearbeta resultatet. För att få ett brett underlag kan såväl elevernas och personalens åsikter följas upp liksom elevernas beteendemönster och vanor på nätet. Genom ett mer strukturerat arbetssätt ges rektorn också bättre förutsättningar att vidta förebyggande åtgärder för att vidmakthålla den trygga miljö som råder på skolan och förekomma sådant som kan ha en negativ effekt på den samma.

## Bedömning och betygssättning

### Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr22, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionens bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i hög utsträckning.

Skolinspektionens sammanfattande motivering är att rektorn ger lärarna goda förutsättningar att säkerställa likvärdighet i bedömningar och betyg. Det sker dels genom

att rektorn följer upp och analyserar eventuella skillnader i bedömningar och betyg, dels genom att rektorn ger lärarna möjlighet att stödja varandra vid bedömning och betygsättning samt att på olika sätt kvalitetssäkra sina bedömningar.

#### Uppföljning och analys av betyg

Rektorn analyserar skillnader i betyg och bedömningar, diskuterar detta med lärarna och vidtar åtgärder för att säkerställa likvärdighet i bedömning och betygsättning. Huvudmannen sammanställer årligen betygsresultat i årskurs 6 samt lärares bedömning av elevers kunskapsutveckling i samtliga ämnen i årskurs 1–5 för varje enhet. Utifrån huvudmannens underlag förs diskussioner med lärarna vid enheten, exempelvis diskuteras eventuella skillnader mellan elevernas betyg i årskurs 6 och de betyg samma elever får i årskurs 7. Rektorn och den biträdande rektorn analyserar sedan statistiken och har vid denna analys uppmärksammat skillnader i betygsättningen i de ämnen som elever ges undervisningen i vid en annan enhet. De har också uppmärksammat att betygen skolans elever får i årskurs 7 är lägre än de betyg de fick i årskurs 6. Vid jämförelser över längre tid ser dock rektorn att betygen i årskurs 9 och betygen i årskurs 6 är mer likartade. Rektorn har bjudit in lärarna från den andra enheten till betygsdialoger men något gemensamt möte har inte ägt rum. Rektorn berättar också vid intervjun att huvudmannen kan ställa frågor till rektorn utifrån avvikelser i resultaten så som vad eventuella skillnader mellan enhetens och kommunens genomsnittliga betyg i specifika ämnen beror på. Av intervjun med lärare framgår att det har diskuterats avvikelser i betygsättning då en hel elevgrupp fått betyget E i ett ämne och även varför betygen sjunker i årskurs 7. I övrigt beskriver lärarna att analys av resultat främst sker i rektorns dialog med huvudmannen samt av lärarna vid de kommungemensamma ämnesträffarna. Rektorn berättar att det tidigare har konstaterats att det fanns avvikelser i betyg som varit kopplat till enskilda lärare. Utifrån detta sattes åtgärder in med hjälp av kommunens utvecklingsledare. Det har också genomförts insatser utifrån de nya kursplanerna och rektorn beskriver de kommungemensamma ämnesgrupperna som forum där arbete för likvärdig bedömning och kompetensutveckling inom området sker.

#### Kvalitetssäkring av bedömningar och betyg

Rektorn ger lärarna förutsättningar att kvalitetssäkra sina bedömningar och betyg för att på så sätt säkerställa likvärdigheten. Av intervjuer med lärare framgår att de använder nationella bedömningsstöd och gamla nationella prov i syfte att skaffa underlag för och göra bedömningar av elevers kunskaper. I ämnen där det inte finns nationella bedömningsstöd eller nationella prov används andra tester. Rektorn berättar att lärarna aldrig sätter betyg eller ger omdömen ensamma och att de ges stöd i arbetet bland annat genom arbetslagsträffar, ämnesgrupper och betygskonferenser. Specialläraren har också ett särskilt uppdrag att stödja lärarna vid betygsättning då lärarna

ofta bara sätter betyg var tredje år. Lärarna har också fått förutsättningar för att kvalitetssäkra sina bedömningar och betyg genom fortbildning samt genom diskussioner i de kommundemensamma ämnesgrupperna.

**På Skolinspektionens vägnar**

**X** Lena Stadler

Beslutsfattare  
Signerat av: Lena Stadler

**X** Daniel Nilsson

Föredragande  
Signerat av: Daniel Nilsson

I handläggningen av ärendet har även utredarna Ann-Charlotte Ehn och Maja Beckman medverkat.

## Bilaga 1: Underlag för bedömning

---

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- 6 lektionsobservationer.
- 2 gruppintervjuer med elever.
- 2 gruppintervjuer med lärare.
- 1 gruppintervju med skolans elevhälsa.
- 1 intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

### Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan för att eleverna ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i omdömen och betyg? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: [www.skolinspektionen.se](http://www.skolinspektionen.se)

## Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

---

Skolinspektionen besökte skolenheten den 27 till 29 september 2022. Besöket genomfördes av Maja Beckman, Eleonor Duvander, Ann-Charlotte Ehn och Daniel Nilsson..

Åbyskolan är en kommunal grundskola i Kalmar kommun med undervisning i årskurserna 1–6. Skolenhetens arbete leds av en rektor som också har en biträdande rektor på en 50 procentstjänst samt en skolsekreterare på en 37 procentstjänst. Åbyskolan har 14 lärare som undervisar i årskurserna 1–6. Lärarna är organiserade i arbetslag utifrån stadier samt i 2 ämnesarbetslag. Läsåret 2022/2023 får cirka 220 elever sin utbildning vid skolenheten.